

Informacije o liječenju raka dojke

OPĆENITO

Rak dojke je najčešći oblik raka kod žena u Austriji. Otprilike svaka osma žena oboli tokom života. Oko 75% žena koje dobiju rak dojke mogu se trajno izliječiti. Ključ za potpuno izlječenje je da se bolest otkrije što ranije i da se liječenje prilagodi svakoj osobi pojedinačno.

U rijetkim slučajevima i muškarci mogu oboljeti od raka dojke. I oni dobijaju stručnu i pažljivu medicinsku pomoć.

Dijagnoza raka dojke mijenja život iz korijena. Zato smo osnovali posebne centre za zdravlje dojki na više lokacija. Tamo rade stručnjaci iz različitih oblasti zajedno, kako bi ženama pružili sve potrebne informacije i liječenje – od dijagnoze do terapije i podrške u teškim fazama bolesti.

ŠTA CENTAR ZA ZDRAVLJE DOJKE NUDI

U ponudi su:

- genetsko savjetovanje,
- različite metode pregleda,
- operacije,
- hemoterapija i zračenje.

Pacijentkinjama pomažu posebno obučene medicinske sestre (npr. Breast Care Nurse), psiholozi i terapeuti. Cilj je da svaka žena dobije najbolju moguću podršku.

HIRURGIJA

Hirurzi su tu za žene sa dijagnozom raka dojke i za one sa nejasnim nalazima. Oni učestvuju u dijagnostici i liječenju, i obavljaju operacije.

Danas se dojka često može sačuvati. Ako je tumor veliki, prvo se može dati terapija lijekovima da se smanji, pa se onda operiše. Potpuno uklanjanje dojke je potrebno samo kod jako velikih tumora ili ako je rak raširen.

Ako se dojka mora ukloniti, može se rekonstruisati – sa implantatom ili sopstvenim tkivom. Takođe, više se ne uklanjaju svi limfni čvorovi ispod pazuha, već se prvo provjerava tzv. "čuvarski limfni čvor". Ako on nije zahvaćen, ostali se ne moraju vaditi.

Cilj operacije je da se tumor sigurno ukloni, ali da se što više sačuva prirodan izgled dojke.

GINEKOLOGIJA

Ginekolozi su takođe uključeni u dijagnozu i liječenje raka dojke. Na nekim lokacijama oni i operišu.

Posebno pomažu mladim ženama koje još žele djecu – savjetuju o očuvanju plodnosti i planiranju trudnoće nakon liječenja. Takođe pomažu kod problema sa hormonima i seksualnošću koji mogu nastati zbog terapije.

GENETSKO SAVJETOVANJE

5 do 10% slučajeva raka dojke je nasljedno. Ako u porodici ima više slučajeva raka dojke ili jajnika, preporučuje se genetsko savjetovanje. Prvo se zakazuje razgovor, a zatim se odlučuje da li je potreban genetski test.

RADIOLOGIJA

Dojke se mogu pregledati različitim metodama:

- mamografija (prikazuje i sitne promjene, npr. kalcifikacije),
- ultrazvuk (dodatni pregled),
- magnetna rezonanca (posebno kod mladih žena s visokim rizikom).

Postoje i druge specijalne metode pregleda i biopsije koje pomažu da se promjene u dojci tačno otkriju i procijene.

ONKOLOGIJA

Pored operacije i zračenja, nekim ženama je potrebna i sistemska terapija (npr. hemoterapija, hormonska terapija). Terapija se određuje prema vrsti tumora i stanju pacijentkinje.

Ako je tumor velik, prvo se daje terapija da se smanji, pa se onda operiše. Kod uznapredovalog raka cilj je usporiti širenje i poboljšati kvalitet života.

U bolnici Salzkammergut se većina terapija daje ambulantno (bez boravka u bolnici). Takođe se nudi podrška za ublažavanje simptoma i praćenje nakon liječenja.

REKONSTRUKCIJA DOJKE

Postoje dvije glavne metode:

1. Rekonstrukcija sopstvenim tkivom
2. Rekonstrukcija implantatom

Manje nepravilnosti se mogu popraviti ubrizgavanjem sopstvene masti.

Ako žena ima genetski rizik za rak dojke ili mali tumor, može se uraditi operacija koja čuva kožu, a odmah zatim se ugrađuje implantat.

PLASTIČNA HIRURGIJA

Nakon završetka liječenja raka dojke, mnoge žene suočavaju se s promjenama u svom izgledu. Ožiljci, asimetrija ili potpuni nedostatak dojke mogu izazvati nelagodu u svakodnevnom životu – pri izboru odjeće, kupovini grudnjaka, odlasku na bazen, ali i u partnerskom odnosu.

Plastična hirurgija nudi različite mogućnosti da se poboljša izgled tijela i osjećaj vlastite vrijednosti, te da se žena ponovo osjeća što normalnije.

Mogućnosti rekonstrukcije dojke:

- Sopstveno tkivo
- Implantati

PATOLOGIJA

Mikroskopska analiza tkiva je ključna za tačnu dijagnozu i izbor terapije. Na osnovu nalaza patologa, tim stručnjaka odlučuje o daljem liječenju. Tokom operacije, uzeto tkivo se odmah šalje na pregled – da se provjeri da li je sav tumor uklonjen.

ZRAČNA TERAPIJA

Radioterapija se obično koristi zajedno sa operacijom i/ili sistemskom terapijom. Najčešće se radi 15 zračenja. U nekim slučajevima može se primijeniti skraćena terapija sa manje zračenja.

NUKLEARNA MEDICINA

Sentinel limfni čvor je prvi limfni čvor u području oko tumora. Uz pomoć posebnog snimanja i mikroskopske analize, može se utvrditi da li se rak proširio putem limfnih sudova. Ako sentinel čvor nije zahvaćen, ne mora se raditi velika operacija uklanjanja limfnih čvorova ispod pazuha.

PALIJATIVNA MEDICINA

Rak dojke se često može izliječiti. Ali ponekad, nažalost, potpuno izlječenje nije moguće. Zato je važna i palijativna njega – pomoć kod bolova, patnje, ali i kod pitanja o smrti, tugovanju i oproštaju.

Cilj je da se žena osjeća što bolje i da se može vratiti kući. Palijativni tim saraduje sa drugim odjelima i sa ljekarima i njegovateljima u zajednici.

FIZIKALNA MEDICINA

Cilj je poboljšanje kvaliteta života. Terapije pomažu da se funkcije tijela očuvaju ili povrate. Svaka žena dobija individualni plan koji može uključivati:

- terapiju bola,
- fizioterapiju (vježbe, hodanje, koordinacija),
- limfnu terapiju (masaže, kompresija),
- masaže, elektroterapiju, ultrazvuk,
- tehnike opuštanja.

BREAST CARE NURSES

Posebno obučene medicinske sestre prate žene od dijagnoze do oporavka. One savjetuju, pomažu i povezuju pacijentkinje sa ljekarima, psiholozima i terapeutima. Takođe pomažu kod pitanja o izgledu tijela, protezama i kontakta sa stručnjacima nakon boravka u bolnici.

KLINIČKA PSIHOLOGIJA

Dijagnoza raka dojke izaziva jake emocije – šok, strah, tugu. Psiholozi pomažu da se žene bolje nose sa bolešću, da se spriječe depresije i da se razgovara o porodici, partnerstvu i promjenama u tijelu.

KLINIČKI SOCIJALNI RAD

Rak mijenja svakodnevni život. Socijalni radnici pomažu kod pitanja:

- Ko će čuvati djecu?
- Kako da se brinem o porodici?
- Šta sa poslom i finansijama?
- Kako da pričam o bolesti?

Cilj je da se ženama i njihovim porodicama pomogne u svim životnim pitanjima.